

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์      การคุ้มครองสิทธิคนพิการ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว:  
ศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศไทย และประเทศอื่น ๆ

ชื่อผู้เขียน      พงษ์พันธ์ ไชยสิทธิ์

หลักสูตร      นิติศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา      ดร. รุ่ง ศรีสมวงษ์

### บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหา และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิคนพิการของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) กับประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลที่ได้กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการสากลปี ค.ศ. 2006 เช่น สิทธิของคนพิการในการเข้าถึงบริการสาธารณะสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการบันเทิง สิทธิในการเข้าถึงวิชาชีพ สิทธิในการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์รวมถึงกิจกรรมทางสังคมที่เกี่ยวกับสุขภาพ เช่น กีฬา เพราะคนพิการเป็นบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งในสังคมที่มีบทบาทสำคัญและสมควรที่จะได้รับการคุ้มครองสิทธิภายใต้กฎหมายให้เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ถึงแม้ว่าจะมีความบกพร่องหรือข้อจำกัดทางด้านร่างกายก็ตาม

หลายคนอาจเห็นว่าคนพิการเป็นภาระของสังคม แต่หากมองในมุมมองกลับกันคนพิการเหล่านี้อาจเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศหากพวกเขาได้รับการคุ้มครองสิทธิหรือได้รับสิทธิพิเศษซึ่งหลักในการปฏิบัติเหล่านี้ถือเป็นหลักสากล ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยคนพิการแต่จะเห็นได้ว่าในปัจจุบัน สปป.ลาว ยังไม่มีกฎหมายเฉพาะคนพิการมีเพียงการกำหนดไว้ในกฎหมายแต่ละเรื่องซึ่งมีลักษณะทั่วไปและยังอาศัยกฎหมายที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่องเท่านั้นซึ่งเนื้อหาไม่ครอบคลุมอันจะสามารถยกให้เห็นปัญหาทางกฎหมายของ สปป.ลาว ได้ 6 เรื่อง คือ

1) สิทธิคนพิการในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในกฎหมายว่าด้วยการดำเนินคดีอาญา มาตรา 34 ว่าด้วยผู้แปลภาษาในการดำเนินคดีอาญาที่ไม่ได้กำหนดเรื่องผู้แปลภาษาสำหรับคนพิการ

เพราะการกำหนดผู้แปลภาษาในกฎหมายนั้น ไม่เพียงเฉพาะการดำเนินคดีอาญาเท่านั้นแต่ยังรวมไปถึงกระบวนการดำเนินคดีทางแพ่งทางการค้าด้วย

2) สิทธิในการเข้าถึงการศึกษาในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาตาม มาตรา 42 ว่าด้วยมาตรฐานของครูและอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนสำหรับคนพิการที่ไม่รวมถึงสิทธิคนพิการ

3) สิทธิในการเข้าถึงบริการสาธารณะในกฎหมายผังเมือง ตามมาตรา 31 ที่ไม่ได้กำหนดเรื่องการก่อสร้างสถานที่อำนวยความสะดวกเพื่อคนพิการ

4) สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารตาม มาตรา 30 ที่ยังจำกัดทางเนื้อหาในการเผยแพร่ข้อมูล จึงทำให้คนพิการยังเข้าไม่ถึงข้อมูลข่าวสาร รวมไปถึงการบันเทิง

5) สิทธิในการเข้าถึงการทำงานตามกฎหมายแรงงานตาม มาตรา 26 ซึ่งยังขาดมาตรการเพิ่มเติมจึงทำให้คนพิการเข้าไม่ถึงการทำงานได้อย่างแท้จริง

6) สิทธิในการเข้าถึงการรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์รวมทั้งกิจการทางสังคมที่เกี่ยวกับสุขภาพ เช่น กีฬาของคนพิการในกฎหมายว่าด้วยการอานามัยและป้องกันโรค ตามมาตรา 32 ที่ยังไม่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการทำให้คนพิการยังเข้าไม่ถึงบริการในด้านดังกล่าว

ดังนั้นเห็นควรจะทำการศึกษาวิจัย เพื่อหาแนวทางและมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิคนพิการใน สปป.ลาว อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพโดยทำการศึกษาเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิคนพิการของประเทศไทยเป็นหลัก เพราะเห็นว่าประเทศไทยก็เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาคนพิการปี ค.ศ.2006 เหมือนกันกับสปป.ลาว และที่สำคัญการรับประกันสิทธิคนพิการภายใต้กฎหมายตามอนุสัญญานับบดังกล่าวนี้มีความชัดเจนกว่า สปป.ลาว โดยเฉพาะการคุ้มครองทางด้านกฎหมายที่ออกโดยรัฐบาลเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิคนพิการเพื่อให้เกิดความชัดเจนอย่างรอบด้านและสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

ผลการศึกษาพบว่าการที่ สปป.ลาวได้เข้าเป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการสากลปี ค.ศ.2006 สปป.ลาว จึงควรปฏิบัติพันธกรณีของตนให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์แท้จริงแห่งอนุสัญญาดังนั้นการที่รัฐบาล สปป.ลาว ได้ออกคำรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อคนพิการ (ค.ช.พ.ก)ขึ้นนั้น ตามคำรณายกรัฐมนตรี ฉบับเลขที่ 061/นย ลงวันที่ 6 มีนาคม ค.ศ. 2009 เพื่อช่วย

ให้รัฐบาลและนายกรัฐมนตรีรับผิดชอบดำเนินการประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ปกป้อง  
คุ้มครองช่วยเหลือ บำบัดฟื้นฟูและพัฒนาคนพิการทั่วประเทศตามที่กำหนดไว้ตามภาระบทบาท  
ของตนนั้นยังไม่ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการสากล จึงทำให้การคุ้มครอง  
สิทธิคนพิการภายใต้กฎหมายโดยเฉพาะด้าน โอกาสในการเข้าถึงสิทธิต่างๆที่ควรจะได้รับแต่ละ  
ประเภทนั้นยังไม่สามารถรับประกันได้ว่าคนพิการนั้นมีความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไปได้อย่าง  
แท้จริง เช่น สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะผู้แปลภาษาตามกฎหมายว่าด้วยการ  
ดำเนินคดีอาญา สิทธิทางการศึกษาว่าด้วยมาตรฐานของครู และอุปกรณ์สื่อการสอนในกฎหมายว่า  
ด้วยการศึกษา สิทธิในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น ห้องน้ำ สถานที่สาธารณะ และทางเดินของ  
คนพิการ สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการบันเทิง สิทธิในการเข้าถึงวิชาชีพตามกฎหมาย  
แรงงาน และสิทธิในการได้รับบริการการฟื้นฟูสมรรถภาพ และสาธารณสุขรวมทั้งกิจกรรมทาง  
สังคมที่เกี่ยวกับสุขภาพ เช่น กีฬา ซึ่งบรรดาสิทธิที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเจตนารมณ์ที่สำคัญแห่ง  
อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิคนพิการสากลปี ค.ศ.2006

แนวทางการศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมาย และนำเสนอมาตรการในการ  
คุ้มครองสิทธิคนพิการตามบทวิจัยเล่มนี้ จึงจะได้ศึกษารายละเอียดข้อมูลทางด้านกฎหมายของไทย  
และประเทศอื่นๆทั้งหลักทฤษฎีทางด้านกฎหมายเพื่อให้การคุ้มครองสิทธิคนพิการของสปป.ลาว  
ได้รับการปกป้องให้เท่าเทียมกับประเทศสากลอื่นๆ ได้อย่างบรรลุผลสูงสุดตามที่รัฐบาลได้กำหนด  
ไว้เป็นแนวทางที่ชี้ให้เห็นปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการในแต่ละเรื่องโดยผู้วิจัยได้  
นำเสนอแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวมไปถึงระเบียบกฎหมายที่  
เหมาะสมในการคุ้มครองสิทธิคนพิการสามารถนำไปปฏิบัติได้ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

**คำสำคัญ:** มาตรการทางกฎหมาย/สิทธิคนพิการ/ความเท่าเทียม/กฎหมายคนพิการ

**Thesis Title**           The Protection of Disabled People's Rights in  
Lao People's Democratic Republic: A Comparative study in  
Thailand and Other Countries

**Author**               Phongphinay Xayasith

**Degree**               Master of Law

**Advisor**             Dr. Rung Srisomwong

## ABSTRACT

The Purpose of this Research is to comparative study The problem and legal Measures on disabled People Rights Protection in Lao People's Democratic Republic with Thailand, and other Countries in order to get into practice with international life's standard of disabled people right protection under adoption of the international convention on the right of persons with disabilities 2006, such as the right to access public service, the right to access information and mass media, entertainment, working , the right to access rehabilitation also social activities on health care such as sports , because of disabled people is one of the important group of people should be protected by law for the equality in society although they are limited on moving and body obstacles.

Majority of people might viewed and decided to disabilities as the burden of society, but in the counter way they might become the main group of people to develop country if they are appropriately protected and offered preferential policy from government that conform with the international convention of the rights person with disabilities, the writer noticed that it is currently unadopted the specific law on disability in Laos, there still have some general regulation in each

laws for utilizing into practice, thus it is absolutely uncomprehensive to the protection of disabled people rights, the legal problem concerning are including

1) the disabled people rights to access justice under law of criminal procedure article 34 on the interpreter for disabled people clients in criminal process also civil case and commercial matter

2) the right to access education on the law of education article 42 there are neither the criteria of teacher nor educational materials for disabled people students

3) the right to public service on Urban law article 31 not adopted about the construction building for disabled people convenience

4) the right to the mass media article 30 because its content of this article still limited for dissemination to disabled people and entertainment

5) the right to work on labor law article 26 still lack of additional issues for extension its article

6) the right to health and rehabilitation also social health care's activities such as sports on the law of hygiene disease prevention and health protection in article 32 not mentioned to the methods how to communicate and making convenience to disabled people patients.

Therefore, it should hasten doing the research and study on this matter in order to finding appropriate measures to solve by comparative study with Thailand because it is a member of the international convention on the right of person with disabilities like Lao P.D.R, moreover Thailand has more comprehensive and obviously issues adopted by government than Lao P.D.R so that we can use in the real situation and theory practice.

The main finding reveal that Lao P.D.R has entered the member of the international convention on the rights of person with disabilities 2006, according to its obligation Lao P.D.R has to implement and amend its legal system in order to get along each other by self responsibilities, although Lao P.D.R has established the National Committee for Disabled People by Prime Minister Degree No. 061/PM adopted date 6<sup>th</sup> March 2009 to be as the main regulation guideline

of Government and Prime Minister to implement, coordinating with concerning government organizations for Protection, Administration, Supportive, Rehabilitation to Disabled People throughout the country, however all this regulations adopted by Government not able to conform with The Convention on the rights of persons with Disabilities as a result of reflection to inaccessability of Disabled people also not guarantee the equalities are occurred with them such as the Right to access Justic system specifcly on interpreter for disabled people under the law of Criminal procedure, The Right to access Education under the Law of education specifcly on the criteria of teacher and educational materials for disabled people students , The right to access public Service specifcly on public Toilet, public bulding and sidewalks for disabled people, the right to access the mass media and information under the Law of media, the right to access the opportunities of working under the Labour law, the right to have rehabilitation and public health care's activities such as the sports, those rights above are absolutely adopted in the convention on the rights of person with disabilities 2006.

The Guideline of comparative study and legal measures proposal in this thesis are deeply analyzing in details of legal theory and law that adoted by government of Thailand and other countries with laop.d.rin order to create the protection of disabled people in each rights for the equality with the nation according to the government plan, the writer has also proposed the methodologies and guideline of appropriately solution in the content of related articles of law concerning on the protection of disabled people right that can utilize in theory and real practices.

**Keywords:** Legal measures/Right/Equality/Law on Disability